

Ηρακλής

Ο Ηρακλής αποτελεί το γνωστότερο πρόσωπο της Ελληνικής μυθολογίας, σε πανελλήνιο αλλά και πανευρωπαϊκό χαρακτήρα. Το όνομά του, σήμαινε πως θα αποκτήσει κλέος, δηλαδή δόξα εξαιτίας της Ήρας. Αποτυπώνει το πρότυπο του ισχυρού, άφοβου και ακατάβλητου ήρωα, προέκταση του ιδανικού που συναντάμε στην μυθολογία κάθε λαού. Στην περίπτωση αυτή όμως γίνεται λόγος για ένα πιο πλήρες και αναπτυγμένο πρότυπο. Πρόκειται για έναν ήρωα με ανθρώπινες διαστάσεις που δεν ανήκει στα τέρατα της Θεογονίας. Στο πρόσωπό του συναντάμε τον αντίποδα κάθε κακού αλλά και τον εκδικητή της αδικίας που συμβολίζει την ανθρωπότητα που πάσχει και μοχθεί. Με την εξέλιξη του μύθου του γίνεται φορέας του πολιτισμού, σωτήρας της ανθρωπότητας αλλά και ενσαρκώνει τις προσδοκίες, τις ελπίδες και τις αντιλήψεις του λαού που τον δημιούργησε.

Αρετή και Κακία

Ο Πρόδικος θέλοντας να δείξει την καλοσύνη και την τιμιότητα του ήρωα, χρησιμοποιεί συνειδητά μια αλληγορία, η οποία είναι κοινώς αποδεκτή, με την Αρετή και την Κακία. Σύμφωνα με τα απομνημονεύματα του Ξενοφών μέσα στα οποία σώζεται και ο μύθος ο Ηρακλής βρισκόταν σε ένα σταυροδρόμι, σκεπτόμενος ποιόν δρόμο θα ακολουθήσει στην ζωή του. Εμφανίστηκαν τότε μπροστά του δύο γυναίκες, η μία εντυπωσιακά ντυμένη και η άλλη απλά και λιτά. Η πρώτη γυναίκα, εν ονόματι Κακία, του απεύθυνε τον λόγο λέγοντάς του να την ακολουθήσει ώστε να ζήσει μια εύκολη και ευχάριστη ζωή. Τότε μίλησε και η δεύτερη, που ονομαζόταν Αρετή, και του είπε πως αν την ακολουθούσε η ζωή του θα ήταν γεμάτη κόπους και αγώνες, μα και καλά έργα και πάνω απ' όλα ένα ένδοξο όνομα. Ο Ηρακλής δίχως δεύτερη σκέψη αποφάσισε να χρησιμοποιήσει την δύναμή του για να βοηθήσει τους ανθρώπους, ακολουθώντας τον δρόμο της Αρετής.

Η οικογένεια του

Όσον αφορά το γενεολογικό δέντρο του Ηρακλή, ο προπάππος του ήταν ο Περσέας, γιος του Δία και της Δανάης. Δυο από τα παιδιά του Περσέα που είχαν σημαντικό ρόλο στην ιστορία του Ηρακλή, ήταν ο Αλκαίος και ο Ηλεκτρύων. Ο Αλκαίος με την Αστυμέδουσα έκαναν την Αναξώ, η οποία παντρεύτηκε τον θείο της Ηλεκτρύων, και τον Αμφιτρύων. Από την Αναξώ και τον Ηλεκτρύων, γεννήθηκε η Αλκμήνη, η οποία παντρεύτηκε με την σειρά της τον αδερφό της μητέρας της. Ωστόσο, για το ποιος ήταν ο πραγματικός πατέρας του Ηρακλή υπάρχουν πολλές και διαφορετικές εκδοχές. Η πρώτη εκδοχή υποστηρίζει πως πατέρας του ήρωα ήταν ο Αμφιτρώνας και πως απλώς μια μέρα ο Δίας καυχήθηκε πως είναι δικός του γιος. Η δεύτερη εκδοχή λέει πως ο Δίας διατηρούσε παράνομη σχέση με την Αλκμήνη και αυτό καθιστούσε τον Ηρακλή ημίθεο. Τέλος, η τελευταία εκδοχή, η οποία είναι ευρέως αποδεκτή, είναι της άποψης ότι ο Δίας πήρε την μορφή του Αμφιτρώνα, ενώ αυτός έλειπε σε εκστρατεία, με σκοπό να κοιμηθεί μαζί της.

Επιστροφή του Αμφιτρώνα

Σύμφωνα με την τελευταία εκδοχή, όπως προαναφέραμε, ο Δίας, μεταμορφωμένος σε Αμφιτρώνα, καταφέρνει να κοιμηθεί για τρεις ολόκληρες νύχτες με την Αλκμήνη, αφού παρακάλεσε τον Ήλιο να μην ανατείλει για τρεις μέρες. Μόλις τον αντίκρισε η Αλκμήνη του ζήτησε να της διηγηθεί περιπέτειες και περιστατικά από την εκστρατεία στους Τηλεβόες. Ο Δίας (πάντα μεταμορφωμένος σε Αμφιτρώνας) αφού της διηγείται όλα όσα έγιναν, ενώνεται μαζί της. Το ίδιο βράδυ όμως (το τρίτο από τις ερωτικές νύχτες) επιστρέφει και ο Αμφιτρώνας περιμένοντας μια εντελώς διαφορετική υποδοχή από αυτήν της Αλκμήνης. Αφού έρχεται σε ερωτική επαφή μαζί της, διαπιστώνει πως δεν είναι αρκετά τρυφερή και την ρωτάει τον λόγο. Αυτή παραξενεύεται και του "υπενθυμίζει" το προηγούμενο βράδυ (που διήρησε τρεις νύχτες). Ο Αμφιτρώνας θέλοντας να μάθει τι είχε συμβεί, πηγαίνει στον μάντη Τειρεσία, ο οποίος του φανερώνει την αλήθεια. Στο εν τω μεταξύ, η Ήρα είχε μάθει για την απιστία του Δία και μισούσε θανάσιμα το παιδί που θα ερχόταν σε λίγους μήνες. Ο Δίας, περήφανος πάντα για το δυνατό παιδί που θα έκανε από την ένωση του με την Αλκμήνη,

συγκεντρώνει τους θεούς και τους ανακοινώνει για το παιδί που θα γεννιόταν μόλις ξημέρωνε εκείνη η μέρα καθώς και για την εξουσία που θα είχε στο μέλλον. Η Ήρα, έχοντας ετοιμάσει το σχέδιο εκδίκης της και παριστάνοντας την δύσπιστη, βάζει τον Δία να ορκιστεί ότι το πρώτο παιδί που θα έβλεπε το φως εκείνη την μέρα, θα κυριαρχούσε. Ο Δίας, σίγουρος ότι ο Ηρακλής θα ήταν ο πρώτος και μην περιμένοντας ότι η Ήρα του έστηνε παγίδα, έδωσε τον πιο δυνατό του όρκο. Έτρεξε αμέσως τότε η Ήρα στην Νικίππη με σκοπό να επιταχύνει την γέννα της, ενώ ακόμη αυτή ήταν επτά μηνών, αλλά και να καθυστερήσει αυτή της Αλκμήνης που ήταν στην ώρα της. Ζήτησε τότε από τις Μοίρες και την Ειλειθυία να μεταχειριστούν όλα τους τα μέσα για να καθυστερήσουν την ετοιμόγεννη Αλκμήνη. Αυτές κάθισαν έξω από το δωμάτιό της και έδεσαν τα χέρι τους γύρω από τα γόνατά τους. Συγχρόνως επιτάχυναν τους πόνους τις Νικίππης ώστε να προλάβει να γεννήσει πρώτη. Όσο όμως οι Μοίρες και η Ειλειθυία ήταν με δεμένα τα χέρια, πέρασε μια νυφίτσα και αυτές τρομαγμένες έλυσαν τα χέρια τους. Έτσι, «λύθηκαν» οι πόνοι της Αλκμήνης, ευτυχώς όμως για την Ήρα, η Νικίππη είχε προλάβει ήδη να γεννήσει τον Ευρυσθέα, καθιστώντας τον Ηρακλή υπηρέτη του Ευρυσθέα στο μέλλον.

Το γάλα της Ήρας

Υπάρχουν δυο παραλλαγές όσον αφορά την πρώτη επαφή του Ηρακλή με την Ήρα. Η πρώτη λέει πως μετά την γέννηση του Ηρακλή, ο Ερμής, απεσταλμένος του Δία, τον πήγε στον Όλυμπο και ενώ η Ήρα κοιμόταν τον έβαλε στο στήθος για να πιεί γάλα και να γίνει ανίκητος. Αυτός όμως δαγκώνοντας την ρόγα της, την ξύπνησε, και αυτή τραβήχτηκε αφήνοντας άθελά της λίγο γάλα να πέσει, σχηματίζοντας τον Γαλαξία. Η δεύτερη παραλλαγή λέει ότι η Αλκμήνη είχε αφήσει τον Ηρακλή σε ένα βουνό, φοβούμενη την ζήλια της Ήρας. Έτυχε όμως τότε να περάσουν από εκεί η Ήρα και η Αθηνά (μάλλον καθόλου τυχαία) και να βρουν τον μικρό Ηρακλή. Η Αθηνά κατάφερε να πείσει την Ήρα να ταΐσει από το στήθος της το βρέφος. Καθώς όμως τον τάιζε, αυτός την δάγκωσε αρκετά δυνατά για το νεαρό της ηλικίας του. Αυτή πονώντας αλλά και θυμούμενη ότι είναι παιδί του Δία, το πέταξε κάτω. Η Αθηνά όμως το σήκωσε και το πήγε στην μητέρα του, η οποία είχε καθησυχάσει κάπως. Η Ήρα ωστόσο δεν είχε ξεχάσει το μίσος που έκρυβε για τον Ηρακλή και ήθελε να τον αφανίσει. Σε ηλικία μόλις οκτώ

μηνών, αποφάσισε να στείλει δύο πελώρια φίδια στην κούνια του Ηρακλή και του Ιφικλή, δίδυμου αδερφού του Ηρακλή αλλά παιδί του Αμφιτρύωνα. Τα φίδια έφτασαν στην κούνια των μικρών παιδιών έτοιμα να καταβροχθίσουν τον Ηρακλή. Ο μικρός όμως ξύπνησε και με άνεση κατάφερε και έπνιξε τα φίδια την στιγμή που ο αδερφός του, τρομοκρατημένος, άρχισε να κλαίει. Η Αλκμήνη, ακούγοντας τα κλάματα έτρεξε στο δωμάτιο των μωρών και αντίκρισε το εκπληκτικό θέαμα. Εκείνη την στιγμή κατέφθασε και ο Αμφιτρύωνας, έτοιμος να σκοτώσει τα φίδια, σάστισε όμως βλέποντας τον μόλις οκτώ μηνών γιο του να το έχει ήδη κατορθώσει.

Ο Ηρακλής και τα φίδια

Ο Ηρακλής, έχοντας φτάσει σε ηλικία κατάλληλη για την μόρφωση που του άρμοζε, και χωρίς άλλα προβλήματα έως τότε, μεγάλωσε κοντά στους πιο ξακουστούς δασκάλους εκείνης την εποχής. Έμαθε γράμματα και κιθάρα από τον γέρο Λίνο, τόξο από τον Εύρυτο ή από τον Σκύθη Τεύταρο, ο οποίος κατά πάσα πιθανότητα του χάρισε το τόξο του και μουσική από τον Εύμολπο. Ακόμη, διδάχτηκε πάλη και πυγμή από τον Αρπάλυκο ή από τον Αυτόλικο ενώ αρματοδρομία και ιππασία από τον Αμφιτρύωνα. Την χρήση όπλων στην μάχη, το δόρυ και την ασπίδα αλλά και το πώς να είναι αρχηγός σε φάλαγγα, τα έμαθε από τον Κάστορα. Άλλοι δάσκαλοι του ήταν: ο Ραδάμανθος, ο Χείρωνας και ο Θέσπιος. Στην σχέση του όμως με τον γέρο Λίνο έκανε μια απαράδεκτη πράξη, όταν μια μέρα μετά από πολλές παρατηρήσεις, νευρίασε τόσο που έφερε την κιθάρα του στο κεφάλι του δασκάλου του και τον σκότωσε. Γνωρίζοντας τις συνέπειες επικαλέστηκε πως ήταν απλή άμυνα, αφού ήξερε πως με αυτόν τον τρόπο θα αθωνόταν. Ο Αμφιτρύωνας όμως, θέλοντας να γλιτώσει οποιαδήποτε παρόμοια πράξη, τον έστειλε να φυλάει πρόβατα ώστε να μην έχει επαφή με ανθρώπους. Εκεί ήταν που ο μεγάλος ήρωας Ηρακλής, άρχισε να αποκτά σωματικές διαστάσεις και ικανότητες όπως κανένας άλλος σύγχρονός του.

Το λιοντάρι του Κιθαιρώνα

Όταν ο Ηρακλής ήταν δεκαοκτώ χρονών έκανε το πρώτο του κατόρθωμα. Στην Θήβα, είχε εμφανιστεί ένα λιοντάρι το οποίο προκαλούσε πολλές καταστροφές αλλά και κατασπάραζε τα βόδια όχι μόνο του Αμφιτρύωνα αλλά και του Θέσπιου (βασιλιά στις Θεσπιές). Ο Ηρακλής αποφάσισε να το σταματήσει και να απαλλάξει την περιοχή από αυτό. Ξεκίνησε, λοιπόν, να πάει στις Θεσπιές, όπου θα κυνηγούσε και θα σκότωνε το άγριο θηρίο. Ο βασιλιάς της χώρας τον δέχτηκε αλλά και τον φιλοξένησε 50 ολόκληρες μέρες, όσες ήταν και οι μέρες που κράτησε το κυνήγι του τρομερού λιονταριού. Ο Θέσπιος όμως είχε 50 κόρες και ήθελε όλες να αποκτήσουν ένα παιδί με τον Ηρακλή. Έτσι κάθε πρωί, ο Ηρακλής κυνηγούσε το λιοντάρι και κάθε βράδυ, είχε και από μία κόρη του Θέσπιου στο δωμάτιό του. Ο Ηρακλής ωστόσο, είχε την εντύπωση ότι κάθε βράδυ κοιμόταν με την ίδια κι έτσι κοιμήθηκε με όλες, εκτός από μία που του αντιστάθηκε. Το θεώρησε τότε προσβολή και την καταδίκασε να μείνει όλη της την ζωή παρθένα και να τον υπηρετεί ως ιέρεια σε ένα ιερό που ιδρύθηκε στις Θεσπιες προς τιμήν του. Ο Ηρακλής αν και δεν ενώθηκε και με τις 50 κόρες του Θέσπιου, απέκτησε 50 παιδιά αφού η μεγαλύτερη γέννησε δίδυμα.

Η μανία του Ηρακλή και ο φόνος των παιδιών του

Μετά από έναν πόλεμο που πραγματοποιήθηκε στην Θήβα, με πρωταγωνιστή τον Ηρακλή, έζησε εκεί κυβερνώντας για πολλά χρόνια. Από την γυναίκα του, Μεγάρρα, απέκτησε οκτώ παιδιά ή όπως λένε άλλοι πέντε, δίνοντας και τα ονόματά τους: Αντίμαχος, Κλύμενος, Γλήνος, Θηρίμαχος και Κρεοντίδης. Ωστόσο, η ήσυχη και καλή ζωή του δεν θα κρατούσε για πολύ ακόμα. Η Ήρα διατηρώντας το μίσος της για αυτόν, αποφάσισε αυτή την φορά να πάρει άλλα μέτρα για να τον καταστρέψει. Του έστειλε τρέλα με φονικές και καταστροφικές τάσεις κι αυτός κυριευμένος θεώρησε εχθρούς την γυναίκα και τα παιδιά του και τους σκότωσε με το τόξο του, καθώς και δύο παιδιά του αδερφού του Ιφικλή. Ο μεγαλύτερος, ο Ιόλαος, γλίτωσε αφού ο πατέρας του τον είχε απομακρύνει. Απειλήσε ακόμη να σκοτώσει και τον Αμφιτρύωνα, αλλά μόλις πήγε να το κάνει, η Αθηνά του πέταξε μια πέτρα στο στήθος, ρίχνοντάς τον σε βαθύ ύπνο παρόμοιο με θάνατο. Όταν ξύπνησε είχε

συνέλθει και είδε το μεγάλο κακό που είχε κάνει. Δέχτηκε μόνος του να φύγει και να πάει σε άλλη πόλη ώστε να “καθαριστεί” από τους φόνους που είχε διαπράξει, αφού πρώτα πήγε στον Θέσπιο που τον καθάρισε από τον μiasma. Στην συνέχεια, πήγε στο μαντείο των Δελφών για να ρωτήσει πού έπρεπε να πάει. Το μαντείο του απάντησε πως έπρεπε να πάει πίσω στην Τίρυνθα, πρώτον για να εξιλεωθεί από την πράξη του και δεύτερον για να ηρεμήσει τον θυμό της Ήρας. Του είπε ακόμη, πως εκεί θα υπηρετούσε για 12 χρόνια τον Ευρυσθέα και θα εκτελούσε τους 12 άθλους που θα του ανέθετε. Όταν θα τα έκανε αυτά θα αποκτούσε αθανασία και θα ανέβαινε στον Όλυμπο. Εκεί, στο μαντείο των Δελφών, για πρώτη φορά πήρε το όνομα Ηρακλής από την Πειθία αφού μέχρι τότε ονομαζόταν Αλκείδης.

Οι δώδεκα άθλοι του Ηρακλή:

1. Το λιοντάρι της Νεμέας.

Η πρώτη δοκιμασία που ζητήθηκε από τον Ηρακλή, ήταν να πάει στον Ευρυσθέα το δέρμα από το λιοντάρι της Νεμέας (είχε γεννηθεί από την Έχιδνα και τον Όρθο). Το λιοντάρι έλεγαν πως ήταν άτρωτο κι έτσι η πρώτη προσπάθεια του Ηρακλή να το σκοτώσει με το τόξο και τα βέλη του, απέτυχε. Στην συνέχεια προσπάθησε με το ρόπαλό του άλλα το λιοντάρι μπήκε σε μία σπηλιά που είχε δύο εξόδους. Ο Ηρακλής σκέφτηκε και έκλεισε την μία έξοδο και μπήκε από την άλλη πραγματοποιώντας μια φοβερή μάχη. Έπιασε το λιοντάρι από τον λαιμό και προσπάθησε να το πνίξει, ώσπου τελικά τα κατάφερε. Πήρε το τομάρι του νεκρού ζώου στην πλάτη του και το πήγε πίσω στις Μυκήνες όπου ο Ευρυσθέας είχε μείνει σαστισμένος αλλά και τρομαγμένος.

2. Η Λερναία Ύδρα.

Η Λερναία Ύδρα αποτέλεσε τον δεύτερο άθλο του ήρωα. Γεννήθηκε από την Έχιδνα και τον Τυφώνα και ζούσε στην Λέρνη. Είχε οχτώ θνητά κεφάλια κι ένα αθάνατο. Όταν ο Ηρακλής βρέθηκε αντιμέτωπος με το τέρας συνειδητοποίησε πως το να το σκοτώσει δεν θα ήταν κάτι εύκολο. Εκτός του ότι η Ύδρα είχε τυλιχτεί γύρω από το ένα του πόδι και δεν τον άφηνε να φύγει και ένας κάβουρας (που βοηθούσε την Ύδρα) του δάγκωνε το πόδι, κάθε φορά που ο Ηρακλής της έκοβε ένα κεφάλι στην

θέση του φύτρωναν δύο. Ο ήρωας έπρεπε να σκεφτεί έξυπνα κι έτσι αφού σκότωσε πρώτα τον κάβουρα, στην συνέχεια με την βοήθεια του Ιόλαου (πιστός βοηθός του Ηρακλή σε όλα του τα κατορθώματα και ανιψιός του) άναψαν μία φωτιά και κάθε φορά που ο Ηρακλής έκοβε ένα κεφάλι, ο Ιόλαος έβαζε φωτιά ώστε να μην βγουν άλλα. Με αυτόν τον τρόπο ο Ηρακλής κατάφερε και έκοψε και το αθάνατο κεφάλι, κάνοντας το τέρας να πέσει νεκρό στο έδαφος.

3. Το ελάφι της Κερύνειας.

Ο τρίτος άθλος του ήρωα ήταν διαφορετικός από τους προηγούμενους δύο. Ο βασιλιάς Ευρυσθέας ζήτησε από τον Ηρακλή να του φέρει ζωντανό το ελάφι της Κερύνειας το οποίο προστατευόταν από την θεά Άρτεμις. Το να πλησίαζε κανείς αυτό το ελάφι, πόσο μάλλον να το έπιανε ήταν σχεδόν ακατόρθωτο μιας και ήταν ακούραστο αλλά και ιδιαίτερα γρήγορο με τα χάλκινα πόδια του και τα χρυσά κέρατά του. Ο Ηρακλής τα κυνηγούσε επί δώδεκα μήνες χωρίς να έχει καταφέρει να το πιάσει. Όταν το ελάφι έφτασε στην χώρα των Υπερβορείων, σταμάτησε. Εκεί ο ήρωας έκανε μια αποτυχημένη απόπειρα να το πιάσει. Το ελάφι συνέχισε να τρέχει και την στιγμή που ήταν έτοιμο να μπει στον ναό της θεάς Άρτεμις για να ζητήσει καταφύγιο, ο Ηρακλής έβγαλε τις σαϊτες του και το τραυμάτισε στο ένα του πόδι. Έτσι, κατάφερε να το πιάσει και να πάρει τον δρόμο της επιστροφής προς τις Μυκήνες. Εμφανίστηκε όμως οργισμένη η θεά μπροστά του λέγοντάς του ότι πληγώνοντας το ελάφι της, την είχε προσβάλει. Ο Ηρακλής της απάντησε πως ο Ευρυσθέας του το είχε ζητήσει με τη βουλή των θεών κι έκανε την Άρτεμις να τον συγχωρέσει. Όταν έφτασε στο παλάτι, ζήτησε από τον Ευρυσθέα να βγει και να πάρει μόνος του το ελάφι. Μόλις ο βασιλιάς προσπάθησε να το πιάσει, ο Ηρακλής το άφησε ελεύθερο να γυρίσει πίσω στην προστάτιδά του.

4. Ο Κάπρος του Ερύμανθου

Ο επόμενος άθλος που ζητήθηκε από τον Ηρακλή ήταν να το πιάσει το αγριογούρουνο ζωντανό. Ο Ηρακλής το είχε κυνηγήσει μέσα στο χιόνια ώσπου κατάφερε να το πιάσει στο φαράγγι της Φολόης. Το έβαλε στην πλάτη του και το πήγε στις Μυκήνες.

5. Οι στάβλοι του Αυγεία.

Ο πέμπτος άθλος του ήρωα ήταν να καθαρίσει τους στάβλους του Αυγεία. Οι στάβλοι ήταν ακαθάριστοι για πολλά χρόνια και ήταν αδύνατο να καθαριστούν σε μόλις μία ημέρα. Ο Ηρακλής γκρέμισε ένα τοίχος από τους στάβλους και κατάφερε να στρέψει την πορεία του Πηνειού και του Αλφειού, ποτάμια που κυλούσαν εκεί κοντά, και τα νερά των ποταμών πέρασαν στους στάβλους, παρασέρνοντας την κοπριά σε μία μέρα.

6. Οι Στυμφαλίδες Όρνιθες.

Οι Στυμφαλίδες Όρνιθες, που αποτέλεσαν τον έκτο άθλο του Ηρακλή, ήταν ανθρωποφάγα πουλιά που ήταν κουρνιασμένα στην λίμνη Στυμφαλία. Ο Ηρακλής με την βοήθεια του Ήφαιστου και της θεάς Αθηνάς κατάφερε να τα σκοτώσει. Ο Ήφαιστος είχε φτιάξει κάποια κρόταλα τα οποία παρέδωσε στον Ηρακλή η θεά Αθηνά. Ο Ηρακλής ανέβηκε σε ένα βουνό και χτυπώντας τα κρόταλα έκανε τα πουλιά να τρομάζουν από τον θόρυβο και να βγουν από την φωλιά τους. Έτσι, ο Ηρακλής κατόρθωσε και τα σκότωσε με τα βέλη του.

7. Ο ταύρος της Κρήτης.

Είχε ζητηθεί από τον Ηρακλή να πάει στον βασιλιά Ευρυσθέα ζωντανό τον ταύρο της Κρήτης. Ο ταύρος αυτός προκαλούσε πολλές καταστροφές και όταν ο Ηρακλής ζήτησε από τον βασιλιά της Κρήτης, Μίνωα, να τον πάρει, αυτός το δέχτηκε με την προϋπόθεση να το είχε δαμάσει πρώτα. Ο Ηρακλής κατάφερε να φέρει εις πέρας την αποστολή του με την βοήθεια ενός διχτυού. Φόρτωσε στην πλάτη του τον ταύρο και τον πήγε στον Ευρυσθέα.

8. Τα άλογα του Διομήδη.

Τα άλογα του Διομήδη ήταν ανθρωποφάγα άλογα, πεδικλωμένα με αλυσίδες και χάλκινα σαγόνια. Ο Ευρυσθέας ως τον όγδοο άθλο, ζήτησε από τον Ηρακλή να του τα φέρει. Ο Ηρακλής πήρε μαζί του μερικούς συντρόφους και πήγε στην Θράκη. Παρά την αντίσταση των φρουρών κατάφερε να πιάσει τα άλογα και τα εμπιστεύθηκε στον Άβδηρο, τον οποίο όμως κατασπάραξαν τα άλογα. Ο Ηρακλής αφού σκότωσε τον βασιλιά τους Διομήδη και τους τον έδωσε να τον καταβροχθίσουν, τα εξημέρωσε και τα πήγε στον βασιλιά Ευρυσθέα.

9. Η ζώνη της Ιππολύτης.

Για το πώς κατάφερε ο Ηρακλής να φέρει εις πέρας αυτή την δοκιμασία, υπάρχουν δύο εκδοχές. Η πρώτη εκδοχή θέλει την Ιπολλύτη νεκρή μετά από μία μάχη με πολλά θύματα-Αμαζόνες, ένα από τα οποία ήταν και αυτή. Έτσι, ο Ηρακλής της πήρε την ζώνη. Η δεύτερη εκδοχή υποστηρίζει ότι η Ιππολύτη αιχμαλωτίστηκε και προκειμένου να ελευθερωθεί, έδωσε ως αντάλλαγμα την ζώνη της.

10. Τα βόδια του Γηρυόνη.

Το επόμενο κατόρθωμα που έπρεπε να κάνει ο Ηρακλής, ήταν να πάει στον Ευρυσθέα τα βόδια του Γηρυόνη. Στην προσπάθεια του να πάρει τα βόδια ήρθε αρχικά αντιμέτωπος με τον σκύλο Όρθρο, ο οποίος τα φύλαγε. Ο Ηρακλής τον σκότωσε με το ρόπαλό του όπως έκανε και με τον βοσκό Ευρυτίωνα, ο οποίος ακολούθησε τον Όρθρο. Ο Ηρακλής προσπάθησε να τα πάρει αλλά εμφανίστηκε ο Γηρυόνης τον οποίο σκότωσε ο Ηρακλής και κατάφερε να πάρει τα βόδια.

11. Τα χρυσά μήλα των Εσπερίδων.

Τα δέντρα που είχαν τα χρυσά μήλα βρισκόταν στην χώρα του Άτλαντα. Οι κόρες του Άτλαντα όμως έκλεβαν τα μήλα και γι' αυτό η Ήρα έβαλε τις νύμφες Εσπερίδες και τον Λάδωνα να τα φυλάνε. Υπάρχουν τρεις εκδοχές για αυτόν τον άθλο. Η πρώτη εκδοχή υποστηρίζει ότι ο Ηρακλής έπεισε τον Άτλαντα να του δώσει τα μήλα και τον ξεγέλασε ώστε να μην κρατάει για πάντα την γη και τον ουρανό. Η δεύτερη εκδοχή λέει πως ο Ηρακλής πήγε στον κήπο, σκότωσε τον Λάδωνα και έτσι πήρε τα μήλα. Τέλος, η τρίτη εκδοχή λέει πως οι Εσπερίδες οικειοθελώς έδωσαν τα μήλα στον Ηρακλή, κοιμίζοντας τον δράκοντα.

12. Ο Κέρβερος.

Ο Κέρβερος αποτέλεσε τον δωδέκατο και τελευταίο άθλο του Ηρακλή. Ο Ευρυσθέας ζήτησε από τον Ηρακλή να κατέβει στον κάτω κόσμο και να του φέρει τον Κέρβερο, ο οποίος είχε τρία κεφάλια, ουρά δράκοντα και στην ράχη του είχε διάφορες δρακοκεφαλές. Όταν ο Ηρακλής

κατέβηκε στον Άδη, ζήτησε να τον αφήσουν να πάρει τον Κέρβερο. Ο Πλούτωνας του το επέτρεψε αφού πρώτα θα τον δάμαζε χωρίς άρματα. Ο ήρωας έψαχνε για πολύ καιρό τον Κέρβερο και αφού τον βρήκε έπεσε πάνω του αρπάζοντάς τον από τον λαιμό. Η πάλη συνεχίστηκε για πολύ μέχρι που ο Κέρβερος έπεσε κάτω. Ο Ηρακλής τον έβαλε στους ώμους του και τον πήγε στις Μυκήνες.

Οι τρεις κύκλοι

Οι περιπέτειες και τα κατορθώματα του Ηρακλή συγκεντρώθηκαν σε τρεις μεγάλους κύκλους με βάση το περιεχόμενο αλλά και τις συνθήκες με τις οποίες τα πραγματοποιούσε. Πρώτα είναι οι Άθλοι ή Έργα, μετά τα Πάρεργα και τέλος οι Πράξεις. Οι άθλοι, οι οποίοι ήδη αναφέρθηκαν, είναι όσα έκανε ο Ηρακλής με εντολή του Ευρυσθέα. Από αυτούς οι 6 διαδραματίζονται στην Πελοπόννησο, 1 στην Θράκη, 1 στην Κρήτη, 1 στον Εύξεινο Πόντο, 1 στο νησί Ερύθεια, 1 στο τέλος του κόσμου και 1 στον κάτω κόσμο. Τα Πάρεργα είναι τα κατορθώματα και οι περιπέτειες που συμβαίνουν στο διάστημα ανάμεσα σε άθλους ή όσο εκτελείται ένας άθλος. Οι Πράξεις είναι όσα κατόρθωσε σε εκστρατείες και κατακτητικούς πολέμους.

Τα Πάρεργα

Ο Ηρακλής, όπως τύχαινε πολλές φορές, καθώς πήγαινε να εκτελέσει έναν άθλο, είτε καθώς γύριζε απ' αυτόν, ερχόταν αντιμέτωπος με διάφορα εμπόδια και δυσκολίες ή συγκρούσεις με κακούργους ή ακόμα και με υπερφυσικά όντα τα οποία έπρεπε να νικήσει. Αυτά τα επεισόδια λοιπόν ανήκουν όλα μαζί σε έναν χωριστό κύκλο, τα Πάρεργα. Τα γεγονότα αυτά είναι φανταστικά και με έντονο το υπερανθρώπινο και παραμυθικό στοιχείο. Τα Πάρεργα ήταν αυτά που είχαν πιο άμεση σχέση με τους άθλους παρά με τις Πράξεις. Τα Πάρεργα είναι:

- Φόλος
- Ευρυτίων
- Άλκιστη
- Κύκνος
- Ανταίος
- Βουσίρις
- Προμηθέας
- Ημαθίων

- Λυκάων
- Αλκυονέας

Οι Πράξεις

Οι Πράξεις ήταν ανεξάρτητα περιστατικά και αποτέλεσμα πρωτοβουλίας του ίδιου του Ηρακλή. Ήταν κυρίως εκστρατείες όπου ο Ηρακλής ήταν επικεφαλής ενός στρατεύματος. Χαρακτηριστικό των Πράξεων είναι το ανθρώπινο στοιχείο. Αγωνίζεται πάντα με στρατό δηλαδή σε ανθρώπινα μέτρα. Ο δημιουργός το κάνει αυτό γιατί εκείνη την εποχή υπάρχουν καινούριες αντιλήψεις για το ηρωικό στοιχείο αλλά και την μορφή του πολέμου. Έτσι δεν μπορεί να φανταστεί έναν μόνο άνθρωπο να αντιμετωπίζει έναν ολόκληρο στρατό. Οι Πράξεις διακρίνονται στις εκστρατείες στην Αν. Μεσόγειο και στην Μ. Ασία (Κως-Τροία), σε αυτές που έγιναν στην Πελοπόννησο (Ηλίδα-Πύλος-Σπάρτη) και μία στην ΒΔ Ελλάδα (Αιγίμιος). Οι Πράξεις είναι:

- Εκστρατεία στην Τροία
  - Τα άλογα του Λεομέδοντα
  - Ησιόνη
  - Ο Πόλεμος στην Τροία
  - Πρίαμος
- Περιπέτεια στην Κω
  - Μέροπες-Ευρύπυλος
- Ο πόλεμος με τον Αυγεία. Ακτορίονες
- Στην Πύλο
- Στην Σπάρτη. Ιπποκοόντιδες
- Στους Λάπιθες και στους Δρύοπες. Συμμαχία με τον Αιγίμιο

Ο θάνατος του Ηρακλή και η αποθέωση του

Ο Ηρακλής έπειτα από ένα ακόμη κατόρθωμα του στην Οιχάλια, έχτισε έναν βωμό για να τιμήσει τον Δία Κήναιο και ετοίμασε τα πάντα για μια ιδιαίτερα μεγαλοπρεπή ευχαριστήρια θυσία. Έτσι ζήτησε από τον Λίχα να του φέρει ένα ιμάτιο, όπως συνήθιζαν να φοράν σε τέτοιες περιστάσεις. Συγχρόνως η Δηιάνειρα η οποία είχε παντρευτεί τον Ηρακλή στον παρελθόν, έμαθε πως αυτός πλέον αγαπά μια άλλη γυναίκα που την λέγανε Ιόλη και ζήλεψε υπερβολικά. Όταν λοιπόν

άκουσε για το ιμάτιο το οποίο ο Λίχας επρόκειτο να παραδώσει στον Ηρακλή, θυμήθηκε ένα φίλτρο που της είχε χαρίσει ο Κένταυρος Νέσσος ξεγελώντας την. Έτσι έβαλε το φίλτρο στο ιμάτιο μη ξέροντας τι θα επακολουθούσε μετά από αυτήν της την πράξη. Αυτή νόμιζε πως με αυτόν τον τρόπο θα ξανακέρδιζε την αγάπη του, πράγμα που ποθούσε πάρα πολύ, αλλά στην πραγματικότητα ήταν δηλητήριο. Κατά συνέπεια αφού ο Ηρακλής το φόρεσε άρχισε ο χιτώννας να κολλάει πάνω του και να πονά φρικτά. Τότε ενώ ήταν σαστισμένος από τον πόνο σκότωσε τον Λίχα, θεωρώντας πως αυτός ήταν υπεύθυνος ενώ στην συνέχεια έριχνε κατάρες στην Δηιάνειρα και στην οικογένεια της αφού πριν σκοτώσει τον Λίχα, αυτός είχε προλάβει να του πει γι' αυτήν. Ο Ηρακλής λοιπόν προσπαθώντας να βγάλει το ιμάτιο του, τραβούσε μαζί και κομμάτια της σάρκας ουρλιάζοντας. Στο τέλος ο Ύλλος, γιος του με την Δηιάνειρα, και κάποιοι άλλοι τον μετέφεραν στην Τραχίνα στο παλάτι. Όταν αυτή έμαθε τι κακό προξένησε, πήρε ένα μαχαίρι και σκοτώθηκε. Ο Ηρακλής μεταφέρθηκε στην Οίτη όπου έκαναν έναν σωρό από ξύλα και τότε ο Ηρακλής ζήτησε από το παιδί του να βάλει φωτιά και να τον λυτρώσει, αυτός όμως δεν μπορούσε. Έτσι ο Ηρακλής ζήτησε βοήθεια τυχαία από έναν περαστικό, τον Φιλοκτήτη. Αφού αυτός έβαλε την φωτιά του χάρισε το τόξο του και ύστερα ξεκίνησαν αστραπές και βροντές και μέσα σε ένα πυκνό σύννεφο ο Ηρακλής εξαφανίστηκε. Είχε ανέβει στον Όλυμπο όπου του φέρθηκαν εξαιρετικά φιλόξενα, ακόμη και η Ήρα, η οποία τον υιοθέτησε κιόλας. Ο Ηρακλής παντρεύτηκε την Ήβη, κόρη του Δία και την Ήρας. Από τότε οι άνθρωποι άρχιζαν να τον τιμούν και σαν θεό.

Βιβλιογραφία.

- 1) Ηρακλής. Εκδόσεις Άλμα
- 2) <https://valino.wordpress.com/2010/03/24/%CE%BC%CF%85%CE%B8%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1-%E2%80%93%CE%B4%CF%8E%CE%B4%CE%B5%CE%BA%CE%B1-%CE%AC%CE%B8%CE%BB%CE%BF%CE%B9-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%B7%CF%81%CE%B1%CE%BA%CE%BB%CE%AE/>
- 3) Ελληνική Μυθολογία-Ηρακλής-Πανελλήνιες Εκστρατείες. Εκδοτική Αθηνών.
- 4) Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας του Albin Leasky
- 5) Νέα Εγκυκλοπαίδεια-Μαλλιάρης Παιδεία
- 6) Ηρακλής και Θησέας-Εκδόσεις Στρατηγάκη
- 7) <http://viotikoskosmos.wikidot.com/hercules>
- 8) Βιβλίο Ιστορίας της Γ' Δημοτικού
- 9) Education culture e-learning
- 10) <http://ancient-dromena.blogspot.gr/2011/08/blog-post.html>